

то време.

Един от времевите аспекти на хайдушкия фолклор е свързан с времевия модел на етническата традиция и нейната цикличност в рамките на годишното календарно време. Времевият модел в тази традиция, в който времето се възприема като непрекъснато повтарящи се цикли в определен ред: ден-нощ, лято-зима, живот-смърт на базата на цикличните изменения в природата.⁷

Всички „варианти“ на времето са в непрекъсната динамична взаимозависимост и е невъзможно да се разглеждат отделно и самостоятелно. Тяхното обозначаване, макар и твърде условно, е необходимо с оглед функцията на хронотопния модел на хайдушкия фолклор за съхраняването и възпроизводството на историческа и културна информация чрез принципите на фолклорната история и нейният вариант - фолклорната хайдушка история. Затова в следващите разсъждения тези времеви аспекти ще бъдат разглеждани в съответствие с конкретния текст, но и в контекста на цялото-хайдушкия фолклор, доколкото това е възможно. Но във всички случаи и в съответствие с представата за времето като резултат от абстракция.⁸

Другият елемент на хронотопния вариант - пространството, се усвоява емпирично⁹ и има по-конкретни измерения в неговото триединство в хоризонтален план-общоетническо, регионално и локално. Пространствената опозиция усвоено-неусвоено пространство е в тясна връзка с дихотомията космос-хаос и е в основата на деленето му на реално-иреално.¹⁰ В съответствие с това се изграждат и пространствените параметри и отношения в хайдушкия фолклор. В него пространството се осмисля като пространство на социума /човешкото/ и на неосоциума /природното, свръхестественото /, което се разбира като „отсам“ и „отвъд“.

В същия смисъл може да се предположи наличието и на хайдушко пространство във връзка с организацията на хайдушката дружина, на хайдушкия социум,¹¹ изразено чрез опозицията д о л у /населеното място, полето, човешкият социум/ - г о р е / гората, планината = хайдушкото пространство, хайдушкият социум /.